

Innst. 210 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:49 S (2013–2014)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Janne Sjelmo Nordås og Geir Pollestad om en oppdatering av investeringsplanene i Nasjonal transportplan

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en oppdatering av de økonomiske rammene i Nasjonal transportplan 2014–2023, og prioriteringen av disse, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2015.»

Det vises ellers til dokumentet for nærmere begrunnelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kjell-Idar Juvik, Ingvild Kjerkol, Sverre Myrli, Magne Rommetveit og Eirin Sund, fra Høyre, Torill Eidsheim, lederen Linda C. Hofstad Helleland, Nils Aage Jegstad og Helge Orten, fra Fremskrittspartiet, Ingebjørg Amanda Godskesen, Åse Michaelsen og Roy Steffensen, fra Kristelig Folkeparti, Hans Fredrik Grøvan, fra Senterpartiet, Janne Sjelmo Nordås, og fra Venstre, Abid Q. Raja, viser til representantforslaget, Dokument 8:49 S (2013–2014), om en oppdatering av investeringsplanene i Nasjonal trans-

portplan, fremsatt av representantene Janne Sjelmo Nordås og Geir Pollestad. Komiteen viser videre til vedlagte uttalelse, datert 5. mai 2014, fra Samferdselsdepartementet ved statsråden i saken.

Komiteen viser til at Stortinget 18. juni 2013 behandlet Innst. 450 S (2012–2031), jf. Meld. 26 S (2012–2013) Nasjonal transportplan 2014–2023.

Komiteen viser til at Nasjonal transportplan er et viktig virkemiddel for prioritering og planlegging av samferdselsprosjekter utover den årlige budsjettprosessen.

Komiteen viser til at Nasjonal transportplan gjelder for ti år, og inneholder prioriteringer fordelt på første fireårsperiode og siste seksårsperiode. Komiteen viser videre til at Nasjonal transportplan rulleres hvert fjerde år, med mulighet for oppdateringer og omprioriteringer.

Komiteen viser videre til at normalt har endret økonomisk oppfølging av planrammen og omprioriteringer innen rammen skjedd som en del av den ordinære budsjettprosessen. Komiteen har merket seg at dette har vært tilfellet både ved skifte av regjering og ved endrede behov og avvik fra planforutsetninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener det er uholdbart at Stortingets planlegging av fremtidens transportsystem skal basere seg på enkeltprosjekter lagt fram av regjeringen. Disse medlemmer vil understreke behovet for at Stortinget skal foreta en reell behandling av hvordan de økonomiske rammene skal fordeles, inndekning for disse, og eventuelle omprioriteringer av de økonomiske rammene i Nasjonal transportplan 2014–2023.

Disse medlemmer peker på at en helhetlig prioritering av prosjekter er nødvendig, uavhengig av hvordan regjeringen velger å finansiere de ulike prosjektene i Nasjonal transportplan (NTP). Disse medlemmer viser til at tidligere har det vært tidspunktene som har blitt endret på prosjektene, nå endres finansieringsformer og finansieringsplaner, samtidig som en del av midlene settes inn på å slette bompenger på veier som allerede er bygd.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen blant annet har gått inn for å øke den statlige rammen på enkeltprosjekt, for å redusere bompengeutgifter ut over de økonomiske rammene lagt til grunn i NTP. Disse medlemmer vil påpeke at disse pengene må dekkes inn, enten gjennom økte utgifter over statsbudsjettet, eller gjennom tilsvarende kutt i andre prosjekter i NTP.

Disse medlemmer vil understreke at NTP har en viktig funksjon som en helhetlig prioriteringsarena for investeringer, drifts- og vedlikeholdstiltak i det nasjonale transportnettet. Disse medlemmer vil vise til at normalt har endret økonomisk oppfølging av planrammen i NTP og omprioriteringer innen rammen skjedd som en del av den ordinære budsjettprosessen.

Disse medlemmer vil vise til at Høyre/Fremskrittspartiet-regjeringen har lovet å overoppfylle inneværende NTP. I tillegg vil disse medlemmer vise til at regjeringen blant annet har gått inn for å øke den statlige rammen på en rekke enkeltprosjekt, for å redusere bompengeutgifter utover de økonomiske rammene lagt til grunn i NTP.

Disse medlemmer vil derfor anmode om at Stortinget i budsjettet for 2015 gis mer detaljert informasjon om hvilke økninger, omprioriteringer og endringer av planrammen som er foretatt av regjeringen i forhold til inneværende NTP 2014–2023. Disse medlemmer er opptatt av at Stortinget ikke skal fratas muligheten til helhetlig å prioritere hvordan endringer av planrammen og regjeringens lovte overoppfylling av NTP skal skje.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en oppdatering av de økonomiske rammene i Nasjonal transportplan 2014–2023, og prioriteringen av disse, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2015.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet peker på at Høyre/Fremskrittspartiet-regjeringen har lovt å overoppfylle inneværende Nasjonal transportplan (NTP). Men ved den nye praksisen som nå er etablert, så vil Stortinget fratas muligheten til å prioritere hvordan den lovte overoppfyllingen av NTP skal benyttes.

Dette medlem viser til at NTP har blitt et bedre og viktigere styringsredskap enn den var tidligere, og vil vise til at mens statsråd Tine Sundtoft vil vri investeringene i vei over til kollektiv trafikk, så ønsker statsråd Ketil Solvik-Olsen å rette investeringene inn på veier mellom de store byene. Dette vil rokke ved balansen med bruken av samferdselsinvesteringer mellom sentrale strøk og distrikt, og mellom de ulike landsdelene.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem en oppdatering av de økonomiske rammene i Nasjonal transportplan 2014–2023, og prioriteringen av disse, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2015.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til representantforslaget og merknadene og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:49 S (2013–2014) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Janne Sjelmo Nordås og Geir Pollestad om en oppdatering av investeringsplanene i Nasjonal transportplan – vedlegges protokollen.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 27. mai 2014

Linda C. Hofstad Helleland

leder og ordfører

Vedlegg**Brev fra Samferdselsdepartementet v/statsråden til transport- og kommunikasjonskomiteen, datert 5. mai 2014****Dokument 8:49 S (2013-2014) - Representantforslag fra stortingsrepresentantene Janne Sjelmo Nordås og Geir Pollestad om en oppdatering av investeringsplanene i Nasjonal transportplan**

Jeg viser til brev av 09.04.2014 fra Stortingets transport- og kommunikasjonskomité hvor det bes om en uttalelse i saken.

Representantforslaget har følgende ordlyd:

”Stortinget ber regjeringen legge frem en oppdatering av de økonomiske rammene i Nasjonal transportplan 2014-2023, og prioriteringen av disse, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2015.”

Som det framgår av forslaget har NTP en viktig funksjon som prioriteringsarena for investeringer, drift- og vedlikeholdstiltak i det nasjonale transportnett. I NTP presenterer regjeringen sitt forslag til fordeling av den økonomiske planrammen mellom og innen transportsektorene. På grunnlag av Stortingets behandling av NTP og etatenes tilhørende handlingsprogram skjer oppfølgingen gjennom de årlige budsjettproposisjonene. NTP er førende for planleggingen i sektoren, men er ikke bindende for ressursbruken de enkelte budsjettår.

NTP har også en viktig funksjon ved behov for endrede prioriteringer i løpet av planperioden. Normalt har endret økonomisk oppfølging av planrammen og omprioriteringer innen rammen skjedd som en del av den ordinære budsjettprosessen. Dette har vært tilfelle både ved skifte av regjering og ved endrede behov og avvik fra planforutsetninger. For eksempel viste det seg etter framlegget av NTP 2010-2019 at behovet for vedlikehold var høyere enn anslått. De årlige bevilgningene til drift og vedlikehold til Statens vegvesen og Jernbaneverket lå derfor i planperioden betydelig over nivået varslet i NTP 2010-2019. På jernbane medførte blant annet endrede planforutsetninger at investeringsprosjek-

tene ikke ble fulgt opp like raskt som forutsatt i NTP 2010-2019.

Et annet eksempel på omprioritering i budsjettoppfølgingen i forhold til Nasjonal transportplan 2010-2019 er infrastrukturiltakene som inngår i «Bedre togtilbud i Østlandsområdet - ny grunnrutemodell». Ny grunnrutemodell var opprinnelig planlagt gjennomført ved ruteomlegging i desember 2012, også kalt «R2012». I den videre oppfølgingen viste det seg at dette var mye mer omfattende enn forutsatt i NTP, som bl.a. skyldes behovet for å gjennomføre nødvendige infrastrukturiltak.

Dette illustrerer at også Regjeringen Stoltenberg gjorde løpende justeringer av ressursbruken underveis, uten at det av den grunn ble lagt fram en revidert NTP. Jeg vil også vise til at mange representanter i opposisjonen har krevd ulike veg- og jernbaneprosjekter framskyndet, uten at de da har pekt på behov for å legge fram en oppdatert investeringsplan.

Som forslagsstillerne påpeker blir det i regjeringsplattformen varslet at ”Satsing på utbygging av vei og kollektivtransport økes utover Nasjonal transportplan 2014-2023, og bompengandelen i nye prosjekter reduseres.” Jeg mener at vi i NTP har godt underlag for å vurdere hvilke prosjekter som bør prioriteres. NTP har ti års planhorisont, og jeg vil påpeke at det skal mye til at man fram til neste rullering klarer å realisere alle prosjektene som er listet opp frem til 2023.

Jeg vil også presisere at det i regjeringsplattformen ikke gis signal om behov for endrede prioriteringer i forhold til inneværende NTP. Mitt utgangspunkt for det videre arbeidet er derfor at prioriteringene i NTP 2014-2023 i all hovedsak ligger fast.

Ut fra dette ser jeg ikke behov for å legge fram en oppdatering av investeringsplanene i Nasjonal transportplan. Både endringer innen NTP og den varslede satsingen utover NTP vil på ordinær måte håndteres gjennom budsjettprosessen.

